

sinu njenimu pa odgojnina po 40 gld. — Prošnja občine Šturije glede opravilne doklade za učitelja Ranta se je izročila deželnemu odboru, naj jo reši po predpisih postav. — Prošnja Cerkniske občine, naj se jej pregleda neko povračilo normalno šolskemu zakladu, se sicer ni končno rešila, toda obveljal je predlog poslanca Obreze, naj se navedeni dolg ne iztirja, dokler pravica do tega ni jasna; če bi pa se le plačati moral, plačal naj bi se v 2 rokih, namreč polovica leta 1877, polovica pa 1878.

Naši dopisi.

V Gorici 22. apr. — V sredo 19. t. m. je bil tukaj reden pogreb izrednega moža. Umrl je 71 let star Oče Julij Zileri, Jezuit, iz Parme domá. Bil je rajnki grofovskega rodu in nekdanj veliki dvornik in veliki ključar vojvodinje Parmске, katero je l. 1859 spremil v pregnanstvo. Grof Z. je bil oženjen in imel družino. Po smrti svoje soproge leta 1868 se je posvetil duhovskemu stanu in imel l. 1870 prvi Božični praznik novo mašo. Dne 15. avgusta 1871 je stopil v družbo Jezusovo. — Za mrtvaškim vozom preteklo sredo sta šla eden njegovih sinov in en vnuk. — Od pogreba do pokopališča ni velik skok. Naše novo pokopališče (med Blanco in sv. Trojico) je postalo — če smemo nemško-slovensko govoriti — „goreče“ vprašanje, ali prav za prav — ne goreče, ampak — mokro in voden. Prostor za novo grobišče je starešinstvo že odobrilo in je že ukupljen, in vendar nek anonymus v „Goriziano“u še zméraj trdi, da ondašnji svet ni pristojen, da je preveč moker, in „Goriziano“-va tovarišica „L' Ape“ se je celó šalila, da bodo morali mrlič, če ne bodo znali plavati, vstati iz grobov in splaziti se na drevesa ali na nadgrobnike. V eni poslednjih starešinstvenih sej je dr. Valussi poprašal župana, kako je z novim pokopališčem in če je res, da je tako mokro. Župan je odgovoril, da dotična komisija je — predno je svoje nasvete predložila — vse natančno pregledala in presodila; samo v enem kotu za grobišče odmenjenega prostora da je svet moker, ali tisti kraj da se ne bo rabil za pokopavanje trupel itd. Na to trdi spet „Goriz.“, da je pretekli teden neka njegova komisija dala izkopati jamo na sredi omenjenega zemljišča in da se je v kratkem času nabralo 16 centimetrov vode v njej, in, ko so jamo posušili, da je bilo čez eno uro zopet 10 centimetrov vode. Meni prihaja tu na misel nemška učenjaška in veščaka „Gründlichkeit“. Mestnega starešinstva komisija je bila sestavljena iz zdravnikov, tehnikarjev, kemikarjev in vsakošnih veščakov in je našla, da je vse prav; „Goriziano“-v anonymus-veščak se opira tudi na učeno pokopališčno literaturo in na svoje skušnje. Čigava je prava? Pač res: „Was der Verstand der Verständigen nicht sieht — —“ et reliqua. Jez menim, da bo najbolje, če vprašate za svet Komêla iz Kronberg-a ali pa Gašparja iz Solkana. — Kaj pa menite Vi, čč. bralci „Novic“, kam meri vsa ta polemika o pokopališči? Za mestne volitve gre; strankarske manôvre so to! Razrušiti hočejo „Isonzo“-vo stranko, katere patroni so zdaj na krmilu v starešinstvu. — To je zajec, ki za pokopališčem tiči. — Še eno. Jutre bo imel v prvostolni cerkvi vpríčo preč. knezo-nadškofa in kapiteljna „zlato mašo“ čast. g. Josip Vuk, Goričan. Pridigal mu bo postni pridigar (O. Marcellin da Garda); duhovni oče bo deželni poslanec dr. Jos. Mavrović — eden naših najslavnejših zdravnikov, s čigar rodbino je zlatomašnik v rodu. Slavila bo dr. Mavričeva rodbina petdesetletnika s posebno sijajnim obedom, za katerega se delajo priprave v kras-

nem cvetličnjaku dr. Mavrovičevem. Gosp. zlatomašnik je 74 let star in bil za mašnika posvečen 18. septembra 1825. Bil je svoje dni ljudsko-šolski katehet in pozneje fajmošter v Villesse-u (v Lahih); veliko let že živi v pokoji v Gorici. — O tej jutrišnji zlati novi maši in nje okolnostih se po mestu veliko govori.

Iz Idrije 16. aprila. — Naj mi drage „Novice“ dovolijo prostorček, da nekoliko besedic črhnem o našem nemškutarskem napredovanju. Vže je minulo več ko 6 let, kar je prišel g. Lipold, c. k. rudniški nadzornik, k nam. Kazal se je takrat narodnjaka in obračal nam velike dobrote. Al kmalu je zasukal plašč po drugem vetru, — po kakošnem? — to je bilo v „Novicah“ že večkrat povedano. Nemškutarija v Idriji je najbolje maslo njegovo. Vtikal se je tudi zadnji čas v volitev župana tako dolgo, da je spravil na stol starešinstva sicer domačega človeka, al zagrizenega nemčurja. Imeli smo pred njim župana, ki je bil mož ves sposoben za to mesto in za narod vnet, za kar smo mu še dandanes vsi meščani jako hvaležni. Upamo zato tudi, da pri prihodnjih volitvah pride na čelo mesto našega mož, ki bode Idriji zopet dal tisti obraz, ki ga je nekdanj imela, ko se ni šopirila nemškutarija z dobrotami, ki jih dandanes, žalibog, uživamo!

Iz velikih Lašic. — Pri novi volitvi starešinstva 9. dne u. m. so bili izvoljeni: gosp. Janez Tomšič iz velikih Lašic za župana, gospoda Anton Gruden iz gorenjih Retij in Blaž Hudovernik iz velikih Lašic pa za svetovalca.

Iz Brdskega okraja, 20. aprila. R. — Ker vem, da je sl. kmetijski družbi ljubo, če izve, kaj se po deželi dela za povzdigo sadjereje, zato jej poročam, kaj sem storil jaz 6. dne t. m. Šel sem sadna drevesa saditi na vrte, pa tudi na spašnik, kjer je bil pripraven kraj za to, in pa cepit že vsajene divjake. Z veliko radostjo pa me je navdalo posebno to, da sem zapazil pri malih dečkih veliko veselje do sadnih drevesc, katera sem jim brezplačno podaril, da smo jih na njihovem vrtu posadili, zlasti pak jih je zanimalo cepljenje drevesc. To objavim očitno, a ne zato, da bi sam sebe hvalil, ampak zato, da bi drugim možem kazal pot, kako bi se dalo na korist naši sadjereji veliko pripomoči, ako bi oni, ki so izvedeni sadjerejci, se podali večkrat na pot v okolici svoji in prostovoljni popotni učitelji postali mladini in odraslim o toliko koristni reji sadnih, pa tudi gozdnih dreves. Če bi mladino ogreli za to, položili bi povsod fundament umni sadje- in gozdoreji — brez stroškov in dobiček deželi bil bi velik. Naj bi te moje besede padle na rodovitna tla — vrli naši domovini na blagor!

Iz Vač 10. aprila. — Naš trg ima več sejmov, ki donašajo nekoliko dohodkov na leto. Teh dohodkov pa ne uživajo vsi tržani, to je, ne vživa jih trg, ampak le kakih 30 prvotnih prebivalcev na Vačah, ki sejske dohodke vtikajo v svoj žep. Tudi pri občinskih pašnikih si oni prilastujejo predpravice, da si ravno vsi drugi tržani enak davek od njih plačujejo. — Sl. vredništvo „Novic“, ki rado daje razjasnila v nejasnih zadevah, prosimo vljudno, naj tudi nam luč prižge o temnih nam predpravica onih 30?

Odgovor vredništva. — Da bi v kakem kraji le nekateri imeli predpravice do sejskih dohodkov, ne moremo poprej verjeti, dokler ti postavno ne dokažejo svojih predprav. Kar pa se tiče spašnikov, je mogoče, da imajo do vžitka le nekateri pravice (privatnopravne), čeravno se nam tudi o teh predpravica to čudno zdi, da vsi od spašnikov davek plačujejo, vžitek pa le nekateri imajo. Naš svet je tedaj ta: županstvo na Vačah naj se oberne do sl. dežel-

nega odbora s pritožbo zoper omenjene predpravice, v kateri naj razloži, zakaj da misli, da onih 30 Vačanov nimajo postavnih pravic do dohodkov sejmskih in do vžitka spašnikov. — Deželni odbor bo zaslišal onih 30, in stvar se bode potem rešila. Treba je namreč po starem našem pregovoru „čuti oba zvona, da se pravica prav spozna“.

Iz Ljubljane. — „Novice“ so v poslednjem svojem listu prav povedale, ko so rekle, da narodna naša čitalnica lepše ne more skleniti zimske sezone nego z „besedo“ slavnemu historiografu dr. Palackemu na čast. In tako bilo je tudi. Dvorana čez in čez polna — počastili so „besedo“ tudi mnogi povabljeni gospodje rojaki slavljenega dr. Palackega z rodovinami svojimi, gospá Lujiza Pesjakova z gospodično hčerko svojo, in mnogo častiteljev Palackovih iz dežele — navdušenost vsestranska in pa sijajna izvršitev vseh predmetov velikega programa: to so istinitosti tri, o katerih je bil le en glas.

Po določenem programu, ki ga je kinčala mala lično po litografu g. Ognjeslavu Plihalu izdelana slika dr. Palackega, se je začela beseda z impozantno Kwintkovskovo slavnostno ouverturo po jugoslovanskih napevih, ki jo je igrala c. k. vojaška godba 53. polka pešcev nadvojvode Loopolda. Če rečemo, da ta kapela je prvakinja vseh Avstrijskih vojaških godeb, ni treba še dostavljati, kako se je omenjena ouvertura izvršila in kakošen je probudila entuzijazem. — Po dovršeni ouverturi je naš moški zbor z nekako posebnim navdušenjem pel priljubljeni Bendelnov kor „svoji k svojim“, ki je bil v tej „besedi“ res ves na svojem mestu. — Zdaj stopi gosp. dr. Jan. Bleiweis s poslednjo knjigo Palackove „zgodovine“ v roci na oder in govori slavnostni govor blizo tako-le:

„Slavna gospôda! Navada lepa je čitalnici naši, da spomine hvaležnosti obhaja s slovesnimi besedami. Tako vsako leto svojega obstoja slavi rojstni dan Val. Vodnika, očeta slovstva slovenskega, — tako že mnogo let slavi rojstni dan Fr. Prešerna, klasičnega našega pesnika, — tako je s slovesno besedo leta 1863 obhajala tisočletnico, kar sta sv. Ciril in Metod očetom našim luč sv. vere prižgala in prvi kamen položila slovstvu slovanskemu. In tako še družih enacih svečanosti nahajamo v kroniki čitalnice naše.

Kaj pa je nocoj napolnilo dvorano narodnega našega doma? — kaj je nocoj bil čarobni magnet, ki je privabil toliko množino rodoljubov in domorodkinj v te prostorije?

Imé je — gospoda moja — velečastno vsem Slovanom, slavnoznanu širocemu svetu — imé: Palacky!

Ali pa hočemo danes Palackega slaviti kot prvega voditelja naroda Českega na političnem polji? — ali morebiti hočemo ovacijam Magjarskim in Nemškim poslednjega časa — ovacijam Deakovim in Grünovim — nasproti staviti ovacijo Slovana Palackega, vzvišenega nad unima dvema? — — Ne, ne, gospoda moja! mi na tem mestu ne delamo politike. Ko v to dvorano stopimo, ostane politika zunaj; tu nismo ne centralisti, ne federalisti, ne liberalci, ne klerikalci, ne mladi, ne stari — le čitalničarji smo: čitanje knjig in časopisov, razveseljevanje s pesmami in glasbo je na tem mestu naš program.

In prav v ta program spada nocojšna svečanost naša: čestitati namreč hočemo možu, ki je po 40letnem trudu dovršil knjigo monumentalne vrednosti — knjigo, ki jo čisla tudi Nemeč in Francoz, — knjigo, katere prezreti ne more noben zgodopisec, ki se loti pisanja Evropejske zgodovine.

In kako, da bi nam srce veselja ne kipelo o pogledu na tako delo, ki ga je dovršil Slovan, — nam, ki smo vejica velikega slovanskega debla, ki smo bratje bratov naših Čehov?

Dovolite, gospôda, da le s kratkimi črticami opišem zgodovino Palackove knjige.

Po sklepu deželnih stanov Českich leta 1831 je dr. Palacky dobil častni nalog spisati zgodovino Českega kraljestva — na stroške domestikalnega zaklada.

Ves navdušen je šel na delo, čeravno je poznal ogromne težave pisati zgodovino velike zemlje, ki je od nekdej bila gledišče velikih dogodeb, — za katero pa je pripravljenih znanstvenih pomočkov bilo le malo.

Kakor marljiva čebelica je od zora do mraka stikal po arhivih in listinah — zmirom in povsod le iskaje resnice — in leta 1836 dal je 1. zvezek na svitlo v nemškem jeziku pod naslovom „Geschichte von Böhmen“.

Pomniti treba, da takrat tudi na Českem kakor pri nas kraljeval je jezik nemški. Po letu 1848 pa je začel izdajati delo svoje tudi v Českem jeziku pod naslovom „Dejiny naroda Českeho“.

S 5. knjigo v 10 zvezkih je leta 1867 dovršil zgodovino do dôbe Jagelonov — dobo Habsburško prepustivši spretnemu peresu svojega namestnika dr. Gindelja.

Ker so bile knjige prvega natisa kmalu poprodane, je šel dr. Palacky na izdajo 2. in 3. natisa in vseh knjig tudi v českem jeziku; letos ravnokar je celo svoje delo končal.

Dokončavši poslednjo knjigo je rekel Palacky sam: „Reči smem, da to delo je delo celega mojega življenja“, — mi pa smemo dostaviti: „pri katerem Ti je, Nestor Česki, pač mnogokrat krvavelo srce, opisovaje bridke tuge svojega naroda.“

To delo leži dovršeno zdaj pred svetom — monument visoke učenosti in gorečega rodoljubja.

Juter Česki narod z veliko svečanostjo obhaja v Pragi spomin dovršenega dela; naša nocojšna „beseda“ bodi naj le skromna predvečernica uni veliki slovesnosti, — a navdušeni naši klici naj donijo tje v zlatno Prago, klici: Slava, slava Palackemu!“

In slava slava Palackemu! je donelo po dvorani, vsi polni častiteljev njegovih. Govor predsednikov naredil je velik vtisek na občinstvo.

Po jako ljubki pesmici „Tičica v gozdi“, ki so jo z veliko pohvalo peli gospodje Stöckl, Drenik, Valenta in Sr. Nolli, je vrla gospodična Podkrajšekova z globokim občutkom deklamovala čestitko, ki jo je zložila gospá Lujiza Pesjakova. Izvrstna naša pesnica je ž njo v imenu Slovenk krasen venec vplela spominu Palackega, tako-le se glaseči:

Palackemu.

„Domovina, domovina,
 Češki moj prelepi svét!
 Ti na zêmlji mi jedína,
 Ti ljubezni moje cvét!
 Od Šumáve, kder šuméče
 Voltave izvòr kipí,
 Dar do Labe, ki bobnéče
 S krkonóških gòr letí,
 Glásno klical bi z besedo neprestáno:
 Ljubite očino, iz nebés vam dano!“

Češke žene, njih zvestoba,
 In junakov čeških glas,
 Češka prejšnjih dnij svetloba,
 Češkega jezika kras,
 Naj blišče se po vsem svéti
 Slávo si povsod svojèč;
 Plod naj obrodijo cvéti
 Za rodóvi ród netèč.
 Da bi delo trudno zvestega ti sina
 K temu pripomoglo, svéta domovina!" —

To je mislil mož izbôren,
 Ki se duh mu čudi moj;
 On, v krepósti divotvôren,
 Izpoznál poziv je svoj,
 Njemu vse daríl življenje,
 Njemu dal mladóst sladkó,
 Dôbe moške bôj, trpenje,
 Módro stárosti glavó.
 Róka njega zdaj tresljiva je in véla
 Dokončala, kar v mladôsti je začéla.

Knjiga, dômu posvečéna,
 V véčno čast mu in korist,
 Zgódo vinska je zvršéna,
 Jeden v njej le prazen list, —
 Sem na prazni list pisála
 Pismen sedem od zlatá
 Bode Klijona, da stala
 Tam do konca bi svetá.
 Vzvišeno imé, Palacky, tvoje milo
 Bode v véčnem ondu blésku se svetilo!

Češka vlast denès praznuje
 Slaven, veličasten dan,
 Tebe z njim povelíčuje,
 Ki si védno njena bran;
 Jug in sever Ti čestita,
 Vshòd pozdrav pošilja vróč,
 Duša vsaka plemenita
 Klanja se Ti spoštujóč.
 Oj, oprôsti, da se ženske glas bojéči
 Drznil tudi čut izreči svoj goréči!

Po tej z glasno pohvalo sprejeti deklamaciji pa je zadonéla po dvorani Skravpova „Staročeska“, ki jo je naš pevski zbor za nocojšno svečanost zopet dobro izbral in jako krepko popeval. — Po odpeti „Staročeski“ je 5 mojstrov godbe (gospodje Förster, Müller, Schinzel, Stöckl in Stiaral) igralo na goslih, violah in violončelu znani klasični kvintet Beethovenov ki je globoko segla v srce poslušalcev. — Potem pa je stopil mladi Čeh gosp. Hanuš na oder in „Tři doby v zemi České“ Jablonskega deklamoval tako ognjevito, da se je dvorana ploska zibala. — Kakor je slavna vojaška godba pričela „besedo“ z viharim ploskom, tako jo je končala z Zajčevó kompozicijo „Zadnji čas Zrinskoga“; občinstvo se ni pomirilo preje, dokler ni njen izvrstni kapelnik znamenja dal, da se ponóvi godba.

Po končani „besedi“ je večidel občinstva vrelo v restavrácijo, kjer je velecenjena vojaška godba še nadaljevala veselico, gosp. Tanko pa postregel gostom, kolikor je v toliki gnječi mogoče bilo.

Narod slovenski, danes zastopan po narodni čitalnici Ljubljanski, je s to svečanostjo sijajno pokazal, kako visoko ceni tudi znanstvene zasluge velikega Palackega.

— V nedeljo, ko so v Pragi obhajali svečanost Palackemu na čast, je tudi Matica slovenska

slavnemu historiografu brzojavno čestitko poslala, isto tako dr. Jan. Bleiweis v svojem imenu in v imenu društva „Slovenije“.

— (Iz seje deželnega odbora 22. aprila.) Deželni odbor je službo oficijala pri dežlni pomočni pisarni oddal dosedanjemu asistentu Franju Pečnik-u, po tem izpraznjeno službo asistenta pa diurnistu Janezu Zupanc-u. — Izpraznjena 10. Schellenburgova dijaška ustanova še je podelila Konradu Texterj-u, učencu 1. gimnazijskega razreda v Kranji.

— Komaj smo iz verjetnega vira izvedeli, da ona kolizija med gospodom knezoškofom dr. Pogačarjem in gimnazijskim katehetom gosp. Marnom, katero smo v zadnjem listu omenili, je poslednjemu v nekako dvomno zadostilo za zdaj poravnana, da si „quod factum, infectum fieri nequit“, — počil je glas, ki je šel po Ljubljani od ust do ust, da je gosp. knezoškof visoko spoštovanega in meščanom po pravici zeló priljubljenega stolnega kaplana gosp. Kluna nenadoma dekretiral za vikarja v Zagorje na Notranjskem. Liberalci in klerikalci poprašujejo in celó stare mamice majajo z glavo: zakaj? „Tagblatt“ ploska temu dejanju ter pravi: „promoveatur, ut amoveatur“. „Narod“ pripoveduje govorico, da storilo se je to c. k. deželnemu predsedniku vitezu Widmanu na ljubav. Drugi zopet trdijo, da tudi mestni župan Laschan je sodeloval pri tej „promociji“, kajti gosp. Klun je vkljub silnemu nasprotovanju nemčurske stranke pe velikem zaupanju meščanov pri poslednjih volitvah bil izvoljen za mestnega odbornika. Mnogi pa trdijo, da zgodilo se je to v ta cilj in konec, da se zatara „Slovenec“. Kakor dobro vemo, so katoliški slovenski duhovni ustanovili omenjeni časnik vsled živega spodbudovanja v zadnjih duhovnih vajah, da se po njem branijo zoper mnogostranske napade. Temu listu duhoven voditelj je bil gosp. Klun. Svesti smo si, da duhovščina, katera je list ustanovila, ne bode popustila niti lista niti zapustila voditelja njegovega. Zato veseli vsakega rodoljuba slišati, da častiljivi gosp. kanonik Kramar hoče stričnika svojega pri sebi pridržati, dokler se ne izkažejo mu „hudodelstva“, zarad katerih se je učinilo to doslej nepojasnjeno dejanje, popolnoma enako onemu birokratizmu, po katerem se večkrat uradniki na vrat na nos iz tako zvanih „dienstesrücksichten“ podijo iz kraja v kraj. Tudi mi radovedni čakamo pojasnila te zagonetke; potem bomo v našem listu nadalje spregovorili še katero besedo, kajti o sedanji hvalisani liberalni êri vendar duhovniki naši ne morejo biti „raja“, s katero se ravná absolutistično. Za danes dostavljamo le še en dogodjaj, ki hudo po deželi izbuja nevoljo. Zarad pičlih dohodkov in pomankanja dohovnikov bi bile mnoge manjše fare ali župnije na Kranjskem prazne, ako bi jih ne bil poprejšni gosp. knezoškof nastavlil z gospodi, ki so se prostovoljno oglasili za nje. Sedanji prečastiti knezoškofijski ordinarijat hoče to odpraviti ter v svojem nemško (v čisto slovenski škofiji!) pisanem „Diözesanblatt“ razpisuje te duhovnije. Kakor slišimo od več strani, gospodje duhovni ne bodo prosili za nje, ker se jim zdi nedostojno, izpodrivati tovariše svoje iz služeb, za katere so nekteri najlepša leta, drugi svoje prihranjene krajcarje žrtvovali, v katerih pa vsi popolnoma zado-
 stujejo.

— Mestna blagajnica mora vendar silno bogata biti, ker nemški rotovski gospodje nameravajo nove napise narediti ulicam mestnim in predmestnim in zato potrositi nič manj kot čez 3500 gold. Pri tej priliki hočejo prekrstiti nekatera imena in dozdej brezimnim dati imena. Po naših mislih se more v tolike stroške spustiti le ta, kdor ima v blagajnici novcev. Kaj rotovski gospodje ne vidijo v mestu nobenih najmanjših potrebščin?

jih še ne poznajo, naj gredó po mestu in predmestjih, pa jih bodo našli na kupe. Če nekateri koti nimajo imen, naj jim jih dadó, in s tem je storjeno, kar je potrebno. Ali pa novi ulični napisi imajo morebiti tujcem kazati in domačine opozorovati, da Ljubljana je najprej nemška, potem še le slovenska, kajti zgorej se imajo zapisati nemška, spodej pa slovenska imena! In vendar še nemški gospodje nemški pravilno pisati ne znajo; vsaj nemški vrabci po strehah pojó: „Benennung“ ne pa „Benennung.“ Al ta nevednost domačih meščanov ne briga toliko, kot stroški blizo 4000 gold.

— (*Jadranski glasovi*) se imenuje zbirka moških zborov in čveterospevov, ktere je ravnokar zložil in na svitlo dal gosp. Ant. Hajdrih, pevovodja Rojanske čitalnice pri Trstu in posvetil gosp. Fr. Cegnarju. Zbirka obsega: „Slava Slovncem“, zbor, „Mladini“, zbor, „Cerkvica“, „Pod oknom“, „Lahko noč“, „Slovo od lastovke“, čveterospevi, „Jadransko morje“, zbor, „Nisem Nemeč, dekle lepo“, „V tihi noči“, „Pri oknu sva molčé slonela“, čveterospevi, „Zagorski zvonovi“, „Mornarjeva tožba“, zbora. Zbirka v Blaznikovi tiskarni krasno izdelana, se dobiva dozdej pri skladatelju v Trstu, cena ji je 1 gld. 50 kr., gledé na obširni obsežek gotovo nizka.

— (*Kaj se pri nas sme in ne sme.*) Znano je, da Ljubljanski policaji primejo vsacega, ki po mestu „živijo“ zaupije, če ga le slišijo. „Živijo“ se tedaj ne sme upiti v slovenskem mestu, pač pa se smejo prodajati zemljevidi, narejeni po nekem Labu, na katerih so Goriška, Primorska in Istrija že Italiji prištete. Taki zemljevidi se res javno prodajajo, a k temu nihče nič ne reče.

— (*Družba sv. Vincencija*) se je v Ljubljani ustanovila za podporo ubogih. V nedeljo 24. t. m. je bil ustanovni shod v Alojzijevišči, pri katerem je bil voljen za predsednika gosp. profesor Gogala, za odbornike pa več meščanov i. dr.

— (*Mestna godba Ljubljanska*), o kateri smo že o svojem času nekaj povedali, se zdaj res spravlja na noge pod vodstvom gosp. Schinzla, bivšega vojaškega kapelnika. Kakor smo zvedeli, se ta gospod veliko prizadeva s šolo, v kateri se učenci pridno učé na goslih in lesenih instrumentih tako, da utegnemo že pozimi imeti dokaj izurjeno lastno mestno godbo.

— (*Slovensko gledišče.*) Gosp. Schmidt je v nedeljo z veselo igro „Zmota za 30.000 gold.“ napolnil hišo, občinstvo ga je pri nastopu pozdravilo z glasno pohvalo, dijaki više gimnazije celé z lepim vencem. Igra, je sama na sebi prav mikavna, pa se je tudi prav dobro vršila. Godba Hrvaškega polka je bila zopet izvrstna. — V nedeljo 30. t. m. bo dala vrla pevka in igralka dramatičnega društva, gospa Odjeva, na svojo korist na novo poslovenjeno igro „Pariški potepuh“. Igra, posebno pa še beneficijantinja, brez katere bi na slovenskem odru burke s petjem, zlasti pa operete ne bile mogoče, zasluži, da se tudi ta večer hiša po vseh prostorih napolni.

— (*Pobirki iz časnikov.*) „Čech“ piše, da slavnostne pitke in bitke za Anastazija Grüna — so pri kraji. Deputacije židovske vrnile so se že z Dunaja, in za kulisami govori se o „švindlu“, kateri se je počenjal z Grünovim oslavovanjem. V nemških Moravskih mestih so narejali oslavljevanje 12- in 15letni fantje in telegrafovali naravnost na Dunaj prusaško čestitanje. Liberalci, pravijo, so kaj neprijetno zadeti, da se svitli cesar za oslavo visokorodnega grofa in plemenitega pesnika še zmenil ni, dasiravno so Dunajski judje društva „Concordia“ podali samemu vladarju penez kovan na spomenico tega preslavljevanja. Gospod Anastazij, kateremu na čast so rotovžki gospodje „novi trg“ v Ljub-

ljani prekrstili v „Turjačanov trg“, je „Laibacherici“ unidan poslal „Danksagung“ (zahvalo) za cele grmade čestitek, ki jih je dobil, in v tem pismu sam pravi, da ona kadila ne morejo veljati njemu, marveč principom, katere zastopa. To pač je vsakdo koj vedel, da Prusaški liberalci so potrebovali javnih demonstracij za svojo hirajočo in umirajočo stvar, zato so s trte izvili „Grünfeier“.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — No, kaj je s konferencami Dunajskih in Peštanskih ministrov? — Nič še! — to je na kratko ves odgovor. „Pol. Corr.“ je sicer te dni svetu oklicala, da so se ministri v nekterih točkah porazumeli, v družih pa ne. Ti drugi — in to najvažnejši točki — ste pa: potrošarina (Verzehrungssteuer) in pa banka. Magjarsko žrelo ni nikoli dosta sito, zato mu ni zadosti, doseglo kar je že po nesrečni pogodbi leta 1867. Neki tukajšnji list piše, da cesar te dni ni — kakor je objavljaj neki telegram — sprejel predsednika Ogerskega ministerstva Kolomana Tisze, ampak ministra à latere barona Wenkheima, da mu razodene svojo odloko. To pa je, kar Peštanske politiške kroge najbolj iznemirja, kajti oni tolmačijo ta dogojaj tako, da Koloman Tisza je padel v nemilost pri kralju in da njegovemu ministerstvu je ura odbila. Zato se te dni že mnogo govori o novem kabinetu Wenkheimovem, drugi pa dvomijo, da bi Wenkheim, ki se je solidarno zvezal s Tiszinim kabinetom, spreten bil o sedanjih še hujih razmerah sestaviti novo ministerstvo. Ni tedaj čuda, da nekako osupnjeno vse čaka, kaj bode? — Vsak Avstrijan pa, ki noče, da pógine Avstrija, vidi edino mogočo pomoč le še v tem, da nova, stanovitna pogodba z Ogersko je po vse nemogoče, dokler se ne odpravijo hibe in napake dualizma 1867. leta. Saj se vendar vsak dan jasneje kažejo one hibe in napake, ne ravno zato, da se je Avstrija razcepila na dvoje, ampak o tem, kako se je rezcepila. Bile so in so še dandanes v Evropi in drugje države z napačnimi podlagami, ki ne morejo za večne čase obstati; al ljudstvo, nadjaje se boljih časih, trpi te napake mirno, zato, ker si jih je samo naložilo. Al pri nas v Avstriji ni bilo tako! Zoper voljo najvažnejših faktorjev starodavne Habsburške monarhije, brez silne potrebe, se je država razkosila na dvoje. Zato imamo zdaj cele goré zaprek in težav pred seboj, ki jih ne bode odstranila ne modrost Auerspergova ne Tiszina, pa tudi nobeno drugo ministerstvo ne, dokler bomo novo hišo hoteli zidati na krhke fundamente leta 1867. Zdaj zdaj kličite Deaka iz groba: naj vam svetuje, kako rešiti državo iz zadreg, katerim duševni oče je on! Za Boga! Noben Avstrijan ne more hvale vedeti Magjarom, ako se ozre na politiko Deakovo v notranjih, in politiko Andrassyjevo v zunanjih zadevah Turškega v prašanja. Fiasko tú in tam!

— Dopisnik „Augsb. Allg. Ztg.“ zagotavlja, da ministerstvo namerava, junija meseca za kratek čas pozvati državni zbor na Dunaj, in sicer v ta namen, da se rešijo one točke trgovinsko politične pogodbe med Avstrijo in Ogersko, za katere je treba zaslišati državni zastop takraj in unkraj Litave. Mi pa mislimo, dokler „Ogersko vprašanje“ ni rešeno, so vse te novice le govorice.

Koroška. V Celovcu so pri zadnjih volitvah za mestno starešinstvo spravili Slovenci tri svojih mož v zbor, med temi tudi znanega g. prof. Einspielerja.